

Mediátori szerepkörök: a tulajdonnévterek és a bibliográfusi feladatok*

DUDÁS Anikó

A könyvtárak adatbázisaiban milliós nagyságrendű, többé-kevésbé strukturált és kontrollált tulajdonnév halmozódott fel. A tulajdonnevek kulcsfontosságú szerepet töltenek be a dokumentumokat nyilvántartó rendszerekben és a keresőeszközökben: a személyek, intézmények, kiadók nevei, a folyóiratcímek, műcímek, helynevek stb. információkat összefűző elemeket is jelentenek. Az egyik legfontosabb út a neveken keresztül vezet az információtartalmakhoz.

A névállományok „hasznosításának”, többcélú felhasználásának gondolata természetszerűleg vetődik fel világszerte.¹ A könyvtári, szabványokhoz illeszkedő homogén névkezelés stabilá teszi tájékoztató eszközeinkben a visszakeresést: az adatbázis körülhatárolható adattartalmában a keresőkérdés ellenőrizhető és irányít-

ható útvonalat jár be. A kötött adatformázás, a szabálykövetés az egyöntetűséget, a rendszer megbízhatóságát, a felhasználó magabiztosságát eredményezheti: a keresést végző felhasználó bizonyos lehet abban, hogy hol jár, miben keres, milyen adattartalmat tekint át, milyen időkeret között mozog; kérdését kívánsága szerint az adatállomány egy részén vagy akár a teljes tartalmán is keresztülfuttathatja. Az átláthatóságra, kontrollálhatóságra, célzatosságra vonatkozó jellemzőket sokszor állítjuk szembe az internetes világgal, melynek biztonsággal sem növekedését, sem önszerveződő erejét, sem határait nem tudjuk belátni.² Az online katalógusok kikristályosított évszázados hagyományokat követnek, ezt teszik akkor is, amikor sok szempont szerint rendszerezhető módon listáznak ki egy

* A cikk a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Bibliográfiai Szekciója által a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karán (Piliscsaba) 2007 május 25-én rendezett Bibliográfiai műhelymunkák a PPKE Bölcsészettudományi Karán c. konferencián elhangzott előadás (Egy névjegyzék-projekt (ACOLIT) ürügyén: a tulajdonnévterek kérdése : A bibliográfusi feladat és a lehetőségek (Web 2.0?)) és a Könyvtárosok Vándorgyűlésén (Szeged) július 13-án elhangzott Névterek–NDA stratégiák–könyvtárak–partnerség c. előadás ötvözetéből íródott.

bibliográfiai tételsort. A hagyományos feldolgozási szemlélettel készülő katalógusainkat, bibliográfiai adatbázisainkat viszont sokan nemcsak ódivatúnak tartják, hanem alkalmatlanoknak is a digitális dokumentumkezelésre. Más innovatív, intézményes és nem intézményes keretekhez kötött metaadat-besöprési (metadata harvesting) megoldások merülnek fel. A keresőmotorok eddig is sok segítséget nyújtottak a világhálón hozzáférhető tartalmak felkutatásában, ám továbbra sem tudnak sokat tenni a célirányos keresésért és rendezésért, említsünk csupán egyetlen példát: a keresőrobotokkal nem lehetséges a legalapvetőbb adatelem, az alkotó(k) neve szerint szűrni és rendezni a találati halmazokat.

Írásomban azokra a jellemzőkre és körülményekre próbálom meg felhívni a figyelmet, amelyek változó világunkban segíthetnek újragondolni bibliográfiai szakmai feladatainkat, ezúttal elsősorban azt, hogy figyelmet érdemel-e, s ha igen, mekkora figyelmet érdemel a tulajdonnevek kezelésének kérdése.

Univerzális névkezelés

A könyvtári – és minden más gyűjteményi – adattár névállományának gondozásához nagy műveltség, szakértelem és jelentős időráfordítás szükséges. A digitális technológiai eszközök lehetővé teszik az adattárak egyesítését, a közös adatépítést, gondozást és a közös felhasználást is, így a névadatok újrahaználását vagy másolódását is egyik rendszerből a másikba. Minél nagyobb egy bibliográfiai tár, annál nagyobb az inkonzisztens adatelemek szétszóródásának, az információk elkallódásának veszélye, és annál inkább válik szükségessé a nevek egyediesítése, illetve az ugyanazon entitásokat – személyeket, műveket stb. – jelölő névváltozatok összefűzése. A hagyományos katalogizáláskor szokásos név-egységesítési eljárás, a névváltozatok közül egyetlen névalak szabálykövetéssel való kitüntetése valamely adatbázison belül kívánatos és követhető elv, ám az erre az elvre alapozó adattárak

nem alkalmasak a többnyelvű, más-más kultúrájú felhasználói közösségek igényeinek egyidejű kiszolgálására, így a felhalmozódott tulajdonnévi adatok többcélú felhasználására sem.³

A névváltozatok univerzális kezelésének, az entitások azonosításának megkönnyítésére, az írásrendszerek és nyelvi különbségek áthidalására az 1970-es években vetődött fel a nemzetközi athority-rendszer kialakításának gondolatával együtt az ISADN (International Standard Authority Data Number) nemzetközi szabványos azonosító kód bevezetése.⁴ A szabványos kód az ISBN-hez hasonlóan „intelligens” lett volna: jelezte volna a rekordot előállító/ szolgáltató intézményt, az entitás nemzeti-kulturális hovatartozását is. Az elképzelés szerint a nemzetközi entitásazonosítóhoz egyenrangúan kötődhetne minden előfordulási forma, minden névalak és névváltozat. *Barbara B. Tillett*, a *Library of Congress* katalogizálási szakértőjének legújabb beszámolója viszont már arról tudósít, hogy a sokféle szabványos kód között (ISAN, ISBN, ISSN, ISMN stb.) egy újabb nemzetközi intézményesített azonosítórendszer bevezetése mára nem látszik véghezvihetőnek: helyette a helyi rendszerekben automatikusan generálódó azonosítók összefűzése bizonyul életképes elgondolásnak, ugyanakkor ennél a megoldásnál is sokkal nagyobb jelentőséget nyerhetnek a klaszterezésen alapuló technológiai eljárások és linkelési technikák.⁵ A névadatok ugyanis a könyvtári felhasználásokon kívül más céloknak is megfelelőhetnek szakmán belül és kívül, „újrahaznosulhatnak” a levéltári, múzeumi keresőeszközök, a dokumentációs szolgáltatások, a kiadók, a szerzői jogkezelők körében, és nem utolsósorban a webalkalmazásokban is.

A tulajdonnevek – ahogyan azt a könyvtári katalógusoknál is megszoktuk – jó szolgálatot tehetnek a nyílt interneten közzétett dokumentumok keresésénél és rendszerezésénél is. Ugyanakkor arra a jól ismeret problémára is emlékeztetnünk kell, hogy a világhálón található elektro-

nikus dokumentumoknak csak kis hányada rendelkezik akár csak minimális elemkészletű leíró metaadattal is: az elektronikus dokumentumok kezelésének és kereshetőségének jövője a tulajdonnevek kezelésével, a tulajdonnévterek kérdésével szorosan összefügg.

Miért névtér?

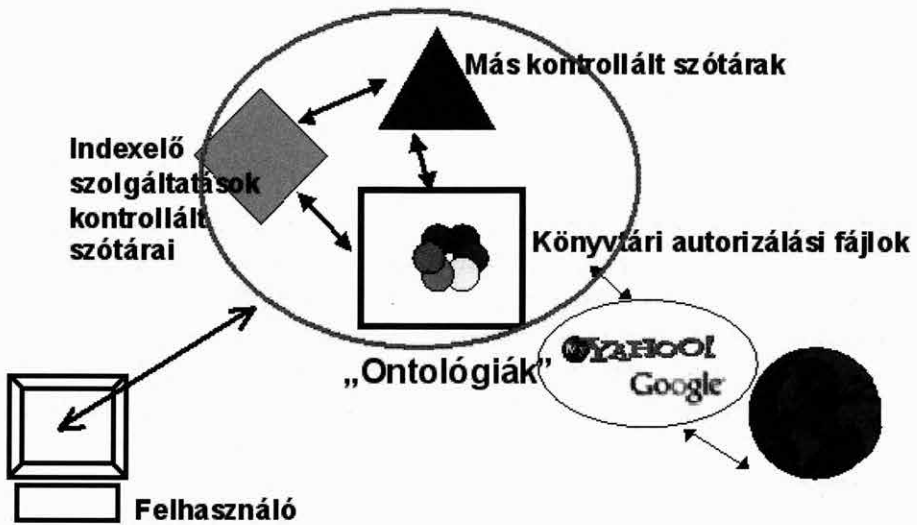
Mindennapi szóhasználatunkban a térről a háromdimenziós kiterjedtség jut eszünkbe. A tér szót elsősorban fizikai fogalomként szoktuk említeni. A térnek nincs egységes definíciója – tűnik ki *Bangó Jenő* szociológus tanulmányából, mely a térfogalomról több diszciplína szempontjából vizsgálódik.⁶ Néhány szempontot kiemelve: az általános rendszerelméletben a tér a rendszerlemek elrendeződéséhez kapcsolható. *Nemes Nagy József* leírása szerint, a rendszer „három alapvető komponense az elem, a struktúra és a funkció, amelyek közül a struktúra – a rendszerlemek elrendeződése – az, amely a térbeliséghez a legközvetlenebbül kapcsolódik”.⁷ A rendszerelméletben használt fontos térbeliségi elem a környezet is. További, a szociológiai térelméletekben előforduló, különféle metaforákkal jelzett, elvonatkoztatott térfogalmak pedig többek között – ezúttal csak felsorolásukra van módunk – a tudástér, „háló”, „mező”, „milió”-terek, kulturális terek, szimbolikus terek, a dolgok tere, térrend, funkciós rend, használói tér, a tér mint mesterséges képződmény, konstrukció, illetve a tér mint kollektív, konvencionális elképzelés. Szoros tartozékok még a kapcsolatok, kölcsönhatások, a megismerési folyamatok, a növekedés/csökkenés folyamata, a változások az idődimenzióban,

„a kívül és belül, a nyitott és a zárt, a jelzett oldal (marked space)” és más „térimplikációk”.⁸ E fogalmak és metaforák gazdagon át vannak szöve kognitív, kommunikációs és kulturális jelentéstartalommal, s – kissé irodalmiasan szólva, a bölcselőktől merítve a további képzettársítást – lelki szemeink elé vetíthetjük azokat a „lehetséges világokat”, melyekben a tulajdonnevekkel, *Saul Kripke* kifejezésével: „merev jelölökkel”, entitásokat nevezünk meg.

A könyvtári névtárakat – a fenti kontextusokat is figyelembe véve – környezetük, strukturáltságuk és funkciójuk révén is, analóg módon, tér-tulajdonságokkal rendelkező képződményeknek tekinthetjük. Az ugyanazon entitásokra utaló megnevezések, például személyek – írók, alkotók és műveik, tudósok, történelmi egyéniségek – egyidejűleg több helyen, több tárban/dokumentációs rendszerben, több kulturális és kognitív környezetben, más-más időkoordinátában is előfordulhatnak, a kulcsfontosságú kérdés: hogyan tudjuk a velük kapcsolatos töméntelen mennyiségű, szétszórt információcserepet releváns módon összegyűjteni, rendezni és együvé kovácsolni? Informatikai alkalmazásokban a névterek a szolgáltató rendszerek adattartományait, adatszétlyait azonosítják, biztosítják a hivatkozhatóságot, a konkrét névtérben elhelyezett objektumegyedek megkülönböztetését, azonosítását és relációinak kiépítését, névhierarchia kialakításával.¹⁰ Ilyen szempontból a virtuális univerzum egyik tér-kategóriájának tekinthetjük a könyvtári világ folyamatosan gyarapodó, változó tulajdonnévi korpuszait, amelyek immár – a webontológia alkotórészeként – a szemantikus web víziójában is helyet kaptak.¹¹

Könyvtári adattárakból származó szemantikus web építőkövek: a VIAF koncepciója

(Forrás: BENNETT [et al.])

Metaadatok, autorizálás, információszervezés

Metaadat

Dokumentumokkal kapcsolatos mai terminológiánkban, főként az elektronikus adatbázisokhoz és a digitális dokumentumokhoz tapadóan, sokat emlegetett kifejezés a *metaadat*.

Metaadaton általában a dokumentumról (létrejöttéről, tulajdonságairól, keletkezési idejéről stb.) adott strukturált információkat értik, kétféle értelemben: (a) általánosabban értelmezve a szokásos bibliográfiai adatelemekkel is megfeleltethető adatféleségeket jelenti, attól függetlenül, hogy a strukturált adatok a dokumentumon kívül – például katalóguscédulán, adatbázisrekordban – vagy magában a digitális dokumentumban helyezkednek-e el; (b) szűkebb értelemben az elektronikus dokumentumokkal és digitális technológiákkal összefüggésben használják, többféle típusukat megkülönböztetve. Mindkét értelmezés szerint a metaadatok körébe tartozónak vélik a hagyományos katalogizálás során is alkalmazott legfontosabb bibliográfiai

adatelemeket (szerző, cím, megjelenési adatok stb.), szűkebb jelentésben viszont a metaadatok a dokumentumtól nem különválasztva, hanem az elektronikus dokumentumba ágyazottan értendők: maga a dokumentum tartalmazza az adattípusok szerint is megkülönböztetett, a megtalálást és információszervezést segítő elemeket.¹² A gyér, illetve még nem megállapodott metaadatkultúrára gondolva helyesebben úgy mondhatnánk: a metaadatok az elektronikus dokumentumba ágyazottan *kellene*, hogy megjelenjenek: maga a dokumentum *kellene*, hogy tartalmazza az adattípusok szerint is megkülönböztetett, a megtalálást és információszervezést segítő elemeket.

A metaadatok típusait tárgyaló felosztások tulajdonképpen az adatérték szemantikai jelentését tartják szem előtt. Megkülönböztetik például a *leíró* metaadatot (a szerző neve, a mű címe, a kiadó, a közreadás éve stb.); *adminisztratív* metaadatot (a szerzői jogokról, hozzáférésről, megőrzésről szóló információ); a *technikai* metaadatot (a dokumentum tulajdonságára utaló adat, például szöveges, kép, stb.).¹³ *Szakadát István* pontosítása szerint a metaadat típusa a

hordozott információértékkel együtt alkotja a *metainformációt*. Ehhez kapcsolódóan említhetjük meg *José Borbinha* még kiterjedtebb pontosítását: szerinte a mindennapi használatban elterjedő, köznapibb értelemben vett metaadatot helyesebb *adatértéknek* nevezni, megkülönböztetve azt a *fogalmi mezők szemantikai értékétől* – azoktól a leírásoktól, melyek a rendszerek számára kategoriális szinten teszik értelmezhetővé és kezelhetővé az információkat, az adattípusok, adatosztályok megkülönböztetésével (a szakadati fogalomrendszerrel megfeleltetve: az adatérték és a mezők szemantikai értéke együttesen képezi a metainformációt) –, és megkülönböztetve az adatbázis-mérnökök szóhasználatától is, ahol a metaadatok azokra a strukturált információkra vonatkoznak, melyek az adatbázis-sémákat kódolják.

A nevek egységesített formája és az autorizálás

A tulajdonneveknek, köztük a szerzők nevének a hagyományos és digitális dokumentumok visszakeresésénél is kiemelkedően fontos szerepe van. Hagyományos könyvtári eszközeinkben ezeket a feladatokat teljesítik az egységesített besorolási adatok, a nevek egységesített névalakja és az ehhez a formához fűződő névváltozatok.

Az *egységesített névalakokat* a katalógizáló vagy a bibliográfus a szabványok vagy a kiválasztott és ugyanabban a rendszerben következetesen alkalmazott konvenció alapján formázza meg, miközben azonosítja a név viselőjét és a legszükségesebb, a név viselőjét azonosító adatokat is följegyezi, a névváltozatokat utalókapcsolatokkal látja el, és a homonímákat is gondosan megkülönbözteti.

A könyvtári címleírási hagyományok megrogzottsága folytán hajlamosak vagyunk arra, hogy az angolszász szakterminológiában gyakran használt *authority control* – *autorizálás* – kifejezést egyszerűen a *besorolási adatok egysé-*

gesítésére értsük,¹⁴ melynek sok esetben nagy fejtörést okozó fázisa – gondoljunk csak a történeti személynevekre, intézménynevekre, szerzetesrendek megnevezéseire – a kitüntetett hozzáférési pontok (egységesített besorolási adatok) kiválasztása és megszerkesztése. Az autorizálást viszont ennél sokkal komplexebb folyamatnak kellene tartanunk: egyeztetési, azonosítási és hivatkozási módozatnak, afféle „közvetítői”¹⁵, mediátori eljárásnak és rendszernek, mellyel létrejöhet a kommunikáció felhasználó, mű (dokumentum) és információkezelő rendszer között, minden lehetséges világban, mi több, a lehetséges világok között is.

Egyszerűbben szólva, az *autorizálás* – amint azt *Mauro Guerrini* a 2003-ban a témáról rendezett konferencia bevezetőjében megfogalmazza – olyan eljárást jelent, amellyel azonosíthatók a valós használatban előforduló névváltozatok és hozzákapcsolhatók a közösen használt szabályok szerint kialakított formához. A folyamat biztosítja a keresőeszköz megbízhatóságát, és egyúttal olyan eljárást is jelent, amellyel a katalógus homogenitása és stabil architektúrája fenntartható.¹⁶ A körülírt folyamat szűkebb, lényegi magvánál maradván, úgy gondolom, a könyvtári feldolgozást érintően a következő fázisokat különíthetjük el:

- a személyi, illetve valamely tulajdonnévvel megnevezett entitás *azonosítása* és elnevezéseinek, azaz névváltozatainak *számbavétele*,
- egy a bibliográfiai nyelvnek¹⁷ megfelelő *szabályozott forma* megszerkesztése és kijelölése (kitüntetése, az újabb magyarországi könyvtári szabályzatban ez a *kitüntetett hozzáférési pont* vagy *kitüntetett névforma*¹⁸),
- valamint az adatelemek megfelelő *összekapcsolása*, kapcsolati rendszerének felépítése.

Az autorizálás – a feldolgozói oldalról szemlélve – egyúttal a rögzítendő adatérték adattípus szerinti besorolását, referenciális vonatkozásainak megadását és az adat meghatározott funkciókkal való felruházását is jelenti az információ-

kezelő rendszerek számára. A feladat, tágabb, kulturális kontextusból szemlélve egyszersmind további követelményt támaszt: rendszerünket a kitűzött célok teljesítésére oly módon kell alkalmassá tennünk, hogy az az adott kulturális környezetben a „végfelhasználó” számára is érthető és elfogadható információkat nyújthasson. A különféle integrációs törekvéseket szemlélve pedig azt is, hogy adataink funkcionálisan is csatolhatók legyenek a tágabb virtuális információs tér más névtereihez, kapcsolódhassanak az ugyanazon entitásokat jelölő pontokhoz, jelen idejű vagy akár történeti idősíkokat befogóan is. E kapcsolódást feltétlenül kísérnie kell a tágabb tulajdonnévtérben és a tulajdonnevekhez köthetően is a *tartalmi-strukturális* (például a névtípus kategóriája), a *referenciális* (akire/amire a névforma utal), a *formai* (névszerkezet, névírás módja, adatelemek tagolása) és a *kapcsolati* (a relációs és referenciális kapcsolatokra összpontosító) autorizálási folyamatoknak.¹⁹

Jegyzékek, kumulált források

Tulajdonnév-jegyzékekre irányuló figyelmünket a név-műhelyekben folyó forrásokot kumuláló munka is éberben tarthatja. E munkák eredményét jelzik mind az újabb és újabb, hagyományos kötet formában megjelentetett kiadványok mind az adategyesítésre irányuló programok. Az ACOLIT projekt (*Autori cattolici e opere liturgiche* – Katolikus szerzők és liturgikus művek) az *Olasz Egyházi Könyvtárosok Egyesülete* (Associazione dei bibliotecari ecclesiastici italiani, ABEI) nagyszabású vállalkozása, amely a katolikus egyház életét és történetét, az emberi civilizáció és művelődés kétezer éves időszakát meghatározó jelentős személyek, írók, egyházatyák, közösségek és intézmények azonosítását segíti elő, elsősorban az információs, dokumentációs rendszerek előállítói és felhasználói számára. Elősegíti a szabványokhoz illeszkedő, konzisztens névkezelést a könyvtári használatban; anyaga más dokumentumkezelő rendsze-

rek szempontjából is fontos. A projekt 1995-ben indult, az öt kötetesre tervezett, hiánypótló szakirodalmi referenz műből eddig három darab készült el (1998–2004). Az összmű második kötete egyúttal a szerzetesrendekről összeállított, világviszonylatban valaha is megjelent eddigi legteljesebb jegyzék. A megjelent kötetek mintegy tízezer névadatot tartalmaznak, történetileg is adatoltak, követik a névváltozatokat és az idők folyamán bekövetkezett névváltozásokat. A tercier referenz mű könyvtárnyi kézikönyv anyagának összehasonlításával és összefűlésével készült, illetve készül. Az olasz felhasználói körnek szánt kiadvány magyar honosításával Magyarországon is jelentős kézikönyv kerülhet a birtokunkba. A honosítás kiterjedhet a következőkre:

- az ACOLIT kötetek névanyagának kiegészítésére a magyar névvariánsokkal: a meglévő szócikkek például kiegészíthetők a szerzetesrendek 1950-ben történt feloszlási és a rendszerváltozás utáni újjáalapítási adatokkal,
- kiegészülhet további hungarika szócikkekkel,
- és a teljes névanyag a magyar felhasználókhoz igazodóan kerülne adaptálásra.

A kiegészítések, magyar névváltozatok természetesen az olasz törzsanyagba is visszakerülhetnek.

Egy magyarországi újjászervezett női szerzetesrend szócikke, a latin rövidítéssel is kiegészítve, olasz és magyar változatban a következőképpen alakul:

Az olasz szócikk a pótlással, javítással (a szögletes zárójelben):

Figlie di san Benedetto, Vác (Ungheria), 1922–1948

< Szent Benedek Leányai

[Figlie di san Benedetto, Vác (Ungheria), 1922–1950; Pannonhalma, 1990–

< Societas Filiarum Sancti Benedicti

< FSB]

Egy szócikk honosított formája:

Szent Benedek Leányai, *Vác (Magyarország), 1922–1950, Pannonhalma, 1990-*

< Figlie di san Benedetto

< Societas Filiarum Sancti Benedicti

< FSB

Számos, a földkerekség más táján folyamatban lévő, már meg is valósuló törekvés-re másutt is van példa.²⁰ A világ egyik legnagyobb személyneveket integráló projektje, a *Virtual International Authority File* (VIAF), amely három nagy bibliográfiai szolgáltató: a *Die Deutsche Bibliothek* (DDB), a *Library of Congress Name Authority File* (LCNAF) és az *Online Computer Library Center* (OCLC) névállományát egyesíti.²¹ Az adatbázissal az angol és a német nyelvterület különféle katalogizálási szabályzata alapján gondozott névanyag válik bekapcsolhatóvá a keresési folyamatokba. A projekt az országoként, konvencionként, nyelvenként különböző alapformák és névvariánsok valamint a nevekhez kapcsolódó intellektuális adattartalmak összekapcsolására helyezi a hangsúlyt. Az adatok kinyerésekor a felhasználói nézetekben történő beállítással más és más lehet az aktuálisan megjelenítendő adat formája, attól függően, mi a preferált nyelv, írásrendszer, helyesírási változat. Akár görög, arab, kínai, japán és más nem latin valamint Braille-írással, illetve hangos megjelenítésre is lehetőség nyílik. A VIAF univerzálisan használható névállománya az innovatív internetes technológiák alkalmazásának szolgálatába szegődve pedig a szemantikus web építőkockájává válhat.²² Természetesen, Magyarországon is vannak közkinccsé tehető jelentős névállományok. Az *Országos Széchényi Könyvtár* (OSZK) adatbázisai például a hungarus szerzőkről vezetnek besorolási rekordokat. A XIX. századi művelődéstörténeti kutatások számára hasznosítható, fejlesztés alatt álló RETROBI (*Retrospektív bibliográfia*) elnevezésű nemzeti bibliográfiai adatbázis szintén tartalmaz egy gazdag adattartalmú névtárat,

jelenleg kizárólag *id. Szinnyei József* nagyszabású munkája alapján, amely különböző kézikönyvek adatait és az új kutatási eredményeket (*Petőfi Irodalmi Múzeum –PIM, Magyar Életrajzi Index*) is kumulálja, közel harmincezer személyre kiterjedően.²³

Egy névrekord a RETROBI-ból:²⁴

Rendszó:

Anianus (magister) (13. sz.)

Lásd:

Ányos mester (13. sz.)

Foglalkozás:

olvasókanonok, káptalani jegyző

Adattári forrás:

SZ (*Anianus), RMSZ, PIM (*Anianus)

Művei Szinnyeiben:

ki a székesegyház sekrestyéjében az istenítéletek jegyzőkönyvét, a váradi regestrum nagy részét írta 1217-1235-ig, mely most Ritus explorandue veritatis cím alatt ismeretes. A káptalan levéltárában fedeztetvén föl 1550-ben Martinusius György nagyváradi püspök által. Kolozsvárt adatott ki. A szerző származására nézve magyar volt, legalább a munkában elforduló sok magyar szó és a mondatszerkesztés erre vall. Ujra kiadta Bél Mátyás, Adparatus ad hist. Hung. Posonii, 1735. és Endlicher, Rerum Hung. Mon. Arpadiana (St. Gallen, 1849.) cz. gyűjteményében.

1. Ode Exc. ac Ill. Dno Fideli e Com. Pálffy ab Erdőd... Tyrnaviae, (1828.)
2. Quadratum chronistico-acrosticum (Oedipon); Pestini, (1834)
3. Melos Ferdinando V-to Austriae Imperatori... U. ott, (1835.)
4. Rövid erkölcsi oktatás értekezési alapvonalai. Buda, 1835.
5. Hódoló Üdvözet Oltára... I. Ferencz Józsefnek örvendetes megérkezésekor... Pest, 1857. (Magyar és latin versek)

Az újabb források sorából nem maradhat említetlenül az újabb kiadásra előkészített *Régi ma-*

gyarországi szerzők (1989) könyve, az OSZK Régi Magyarországi Nyomtatványok Bibliográfiai Szerkesztőségének munkája (Régi Magyarországi Szerzők I., A kezdetektől 1700–ig), melyben mintegy hat és félezer szerző adatait és több mint nyolcezer rájuk vonatkozó utalót gyűjtöttek össze a szerkesztők. Az új kiadás a régi szerzőnkénti egysoros adatleírást jelentős részletekkel bővíti ki: a lehető legteljesebben igyekszik számbavenni a névváltozatokat, és megjelöli az alapforrásokat is.

BAKFARK (Bacfar, Bacfarcus Greffus, Bacforc, Bacfort, Bachffart, Backfark, Bakfarcus Greffus, Graevius, Greefus Bacfarcus, Greff, Greffius) Bálint

* Brassó (Brassó), 1506/1507-1576

zeneszerző, lantművész: Itália, Franciaország 1540 k., Lengyelország 1546- 1565, Bécs 1566-1568, Erdély 1568-1570, Itália 1571-1576 Sz. I.363.; G. I.1079.; MÉL I.75-76.; Zenei lex. I.136.; Kuzmík I.56-57.; UMIL I.89-90.; RMK III.527(=5297) ²⁵

A nagyobb, közismert adattárakon kívül (például PIM Magyar Életrajzi Index, a nagyobb könyvtári adatbázisok, mint a MOKKA, MOKKA-R és más katalógusok, bibliográfiák névállománya stb.) külön alap kutatás tárgyát képezhetné azoknak a specifikus forrásoknak a feltérképezése, melyek épp különleges adattartalmuk okán lehetnek jelentősek. Ilyen szempontból potenciális források lehetnek a

- könyvtárak katalógusainak névállománya
- cikkadatbázisok, bibliográfiák
- más memóriaintézmények adattárjai
- lexikonok, ki-kicsodák, helytörténeti adattárak
- más speciális névtárak, névjegyzékek.

Összefűzés, átjárhatóság

A tömeges digitalizálási törekvéseket figyelve érthető, hogy egyre intenzívebben merül

fel a tetemes tulajdonnévi adatvagyon integrálhatóságának, virtuális összefűzésének és a metaadatolás valamint az információkeresés szolgálatába állításának gondolata. A névterek átjárhatóságára, többcélú felhasználására vonatkozóan figyelemre méltó megállapítás olvasható a 2004-ben elkészített NDA-koncepciót kísérő tanulmányban: „*a különböző archívumok tartalmi között a közösen és egységesen kezelt tulajdonneveken keresztül lehet átmenetet teremteni*”.²⁶ A tanulmányból nem derül ki világosan, hogy a „közösen és egységesen” jelzők milyen megoldást is jelentettek volna pontosan, viszont mérlegelésre kerültek azok az akkor föllelhető források, amelyek integrálásával a tanulmányírók el tudták képzelni a magyar nemzeti névtér megalapítását. Az NDA 2006-ban készült *Stratégiai és projekterve* elismeri ugyan, hogy szükség van közös tulajdonnévterekre, de ennél a megállapításnál nem jutott tovább, s úgy tűnik, a meglévő adatvagyon értékét az újabb tanulmány szerzői nem vették észre, hisz azt írták: „a nagy közgyűjtemények iránti kitüntetett figyelem *nem indokolt*”.²⁷ A feladat megvalósításának nehézségeire hivatkozva, a közösségi öntevékenységre alapozó közreműködést előtérbe állítva a 2006-os projekterv mintha félretolta volna a névtér felállításának ügyét,²⁸ holott épp a w2-es technológiákkal is gyarapítható közösségi archívumok épülésének igen hasznos vezérfonalát képezhetné egy már meglévő és megnyitott háttértár, mely minden felhasználó számára – a szűkebb szakmaitól a „laikus” w2-es technológiára támaszkodó magángyűjtemény feldolgozójáig – kész adatokat felkínáló választólistát is tudna nyújtani hivatkozható névelemekkel.

Támadások keresztjében

A könyvtáros szakma nagy változások előtt áll. Vetélytársaknak érezzük az Internetet, a Google-t, az Amazont; lidércnyomásnak a világhálón egyre nagyobb számban megjelenő digitalizált dokumentumokat, a „laikusok” hangos-

kodását a címkézésről, folkszonómiáról; a „dobjunk össze egy adatbázist” jellegű w2-es „laza” megoldásokat. Mindennaposak a világszerte hangoztatott árasztó harsány kérdések, kijelentések, cikkcímek: „az OPAC-ok ideje [...] lejárt”,²⁹ „A web3.0 és a könyvtárak végzete”, „[...] leáldozik a könyvtáraknak”,³⁰ „MARC must die”³¹ (a MARC-nak meg kell halnia).

A vádak, amelyek keresőrendszerünket, katalógusainkat érik:³²

- Komplikált használni.
- Túlszabályozott, egyszerűbb kell.
- A keresőrobotokkal alul maradnak a népszerűségi és technológiai (és, tegyük hozzá ironikusan, szépség) versenyben.
- A kiadói katalógusok impozánsabbak.
- A felhasználók először a Google-lel keresnek, s csak másodsorban veszik igénybe a könyvtári szolgáltatásokat a szakirodalmi tájékozódáshoz.
- A hagyományos katalogizálás drága.
- Kézi erővel nem oldható meg az elektronikus dokumentumok számbavétele, a folyamatnak iparosodnia kell.
- A jelenlegi rendszerek a felhasználói visszajelzésekre nem alkalmasak, nem tudják kezelni a külső közreműködéseket, nem nyitottak a w2-es technológiák iránt.

Továbbá:

katalógusaink a mély webben vannak, nem „látthatóak” a webben, információik nem kerülnek egykönnyen a keresők hálójába; nem korszerű bennük az adatok megjelenítése sem kezelése (ablakozó megjelenítés, navigáció, linkelés, vizualizáció stb.) és közel sem elégtí ki az „easy, fast and fun” (egyszerű, gyors és derűs) felhasználói elvárásokat. Mindeközben, a filozófusoktól olyasmiről is olvashatunk, hogy az „elvont tudás intézményrendszerének [...] és hivatalos szakértőinek” hatalma visszaszorulóban van, „a tudás pluralizálódik” (mint ahogyan például a reformáció korszakában pluralizálódott a keresztény vallásfelfogás), megváltozik és fellazul a publikációs gyakorlat.³³ Ezeket a jelenségeket már

magunk is tapasztaljuk, és tudjuk azt is, hogy a hagyományos eszközökkel az elektronikus dokumentumok rendszeres számbavétele már valóban ellehetetlenedett.

A felhozott vádak pro és kontra érveléseinek közepette az *egyszerűsítés* követelménye visszhangzik minden oldalról, de nem látjuk még az utat, hogyan tud valóban egyszerűsödni a(z emberi és gépi) bibliográfusok dolga, a katalogizálás, a dokumentumok számbavétele, az információfeldolgozás menete, illetve a metaadatolás és metaadat-besöprés úgy, hogy a látszólag egyszerű célkitűzés: a felhasználói igények jobb kielégítése valóban meg is valósulhasson. Hogy az „egyszerű” valóban egyszerű-e, elgondolkozathat a kérdésen az entitás-attribútum-kapcsolat fogalmi modell és annak a besorolási adatokra kiterjesztett *Functional Requirements for Authority Data* (FRAD, korábban: FRAR – *Functional Requirements for Authority Records*) tervezete is. Ami a felhasználó számára „egyszerű”, magától értetődő, kényelmes és természetes dolog – például a nyelv, az írásrendszer, a rendezés szempontjának választási lehetősége vagy a linkek mentén való lépegetés, a csoportosítási lehetőségek, az időkeret kiválasztása stb. – a feldolgozó és rendszerintelligencia oldaláról komplexitást feltételez: az opcionális további attribútumok vagy entítások definiálását, ontológiai felfűzését, specifikációját, illetve további klaszterezési eljárásokat kíván meg. A névformák mellé a különféle nyelvi, írásrendszerbeli vagy más kontextusba ágyazhatóság (mint könyvtári, levéltári, kiadói, jogkezelői, de elképzelhető például digitalizált szöveg és korpusznyelvészeti feldolgozáshoz illesztés vagy vizualizációs technológiák alkalmazása stb.) feltételrendszerét is ki kell alakítani. Az FRBR modell valósággá válása a felhasználó részére kényelmesebb, egyértelműbb tájékozódást eredményezhet, ugyanakkor kérdés, egyszerűsítésnek nevezhetjük-e például a *mű entitás-kifejezési forma-megjelenési forma-példány* szintű mélységi dimenziók feltárását és megmutatá-

sát, a nyelvi–kulturális–történeti sokszínűséget tükröző vagy a különféle paradigmák szerinti megjelenítést, illetve a felhasználói kompetenciákhoz való alkalmazkodás lehetővé tételét? E hozzáadott értékek igen gondos és szegmentált metaadatokat, azok *előzetes meglétét* feltételezik.

A bibliográfusi feladatok

Mit tud a bibliográfusok közössége felajánlani a változó világnak és a rendszerintelligenciáknak?

Erősségeink, erőforrásaink megosztására, például tulajdonnév-állományaink megosztására is gondolhatunk:

- a konzekvens adatkezelésre,
- minőségi, megbízható, tudományos információk előállítására,
- a *minden ami van, az egész* láttatására és visszanyerhetőségére – *Thomas Mann, a Library of Congress* tájékoztató könyvtárosa allegorikus anekdotájára utalva: „az elefánt teljes alakjának” körvonalazásával³⁴
- az egyszer már tipizált, adatolt és ellenőrzött, egyszerű: minősített metainformációk közös felhasználhatóságára,
- szakértői háttértámogatás nyújtására,
- a folyamatosság és rendszeresség szavatolására, a rendszeres adatgondozásra,
- a w2-es technológiák bevonásával alkalmazkodóbb szakmai és végfelhasználói kollaborációra.³⁵

Feladataink újragondolásakor változatlanul előtérben marad a leíró metaadatok bibliográfiai/webográfiai előállítása, közöttük a tulajdonnév adatelemek funkcionális környezetbe ágyazása, átadása, megosztása, fogadása és szakmai segítségnyújtás a korszerű szolgáltatásokba épülően. Változatlanul alapfeladatunknak tekintjük a tudományos kritériumokat kielégítő, megbízható információelőállítást és -szolgáltatást. A technológiai bravúros megoldások segíthetik törekvé-

seinket a sokszínű források összekapcsolására, a névtárak megosztására a könyvtári és más rokon területek szakmai közösségével, illetve a külső felhasználókkal.

Az új technológiai vívmányok kétségkívül kedveznek e partneri szemléletmódnak. Mindebben a közgyűjteményi névtáraknak/névtereknek kulcsfontosságú szerepe van. Talán nem vagyok egyedül, ha ezért úgy gondolom: megérdemlik a *nagy* figyelmet!

Jegyzetek

1. Lásd a későbbiekben az International Standard Authority Data Number (ISADN), a Virtual Authority File-hoz (VIAF) kapcsolódó elképzeléseket valamint a Nemzeti Digitális Adattár (NDA) vonatkozó részeit. A törekvésről összefoglalóan: DUDÁS.
2. Lásd hozzá BARABÁSI ismeretterjesztő kötetét.
3. Az 1960-as évek globális egységességre törekvő koncepciójának tarthatatlanságát a szakirodalom több helyütt is tárgyalta, összefoglalóan lásd DUDÁS cikkéből.
4. Az ISADN javaslat és koncepció részleteit lásd BOURDON p. 79-82.
5. TILLETT (2007) áttekinti az ISADN koncepció „történetét”, az esetleges alkalmazásával felmerülő problémákat, mint pl. azt a kérdésfelvetést, hogy a nemzetközi azonosító kód mit is azonosítana: a valódi entitást/személyt vagy a bibliográfiai entitást/személyt? Felhívja a figyelmet arra, hogy a dokumentációs rendszerekben szükséges e kétféle identitás megkülönböztetése: a könyvtári világban a személynevek tulajdonképpen bibliográfiai identitást jelölnek. Tillet álláspontja szerint az újabb technológiai fejlemények az automatizált klaszterezési eljárások előtt nyitják meg az utat a névkezelés területén is, ezért indokolatlan egy újabb, merev szabályozású és jelentős költségráfordítással intézményesített azonosítórendszer bevezetni.
6. Vö. BANGÓ 379–380.
7. Nemes Nagy József: A tér a társadalomkutatásban. Budapest, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, 1998, 2. old., BANGÓ (395. old.) alapján.

8. BANGÓ 395 és cikke egésze alapján.
9. KRIPKE kifejezése (rigid designator) arra utal, hogy a tulajdonnév konstans módon, mindig ugyanazt az egyedet, ugyanazt a jelölt objektumot azonosítja minden lehetséges világban.
10. Informatikai alkalmazások leírásaira lásd pl. GOTTDANK könyvét és Az OWL Web Ontológia Nyelv c. dokumentumot.
11. Vö. TILLET (2003) és SOWA
12. A digitális könyvtárak metaadatait övező problémakört taglalva BORBINHA a következő szempontokra figyelmeztet: (1) az információforrások zsánereinek egyre növekvő változatossága (heterogenitás), (2) az átjárhatósági megoldásokra törekvő (interoperabilitás) új forogatókönyvek kibontakozása, (3) a korszerű technológia költségei és komplexitása.
13. Vö. SZAKADÁT 114–122. old.
14. Ilyen szempontból meghatározó volt VAJDA Erik 1990-ben megjelent írása.
15. TARTAGLIA kifejezése, vö. még SVENONIUS 53. old.
16. Vö. GUERRINI 6. old.
17. A terminus technicust Svenonius „bibliográfiai nyelvek” (bibliographic languages) kifejezéssel alkalmazza. Svenonius több bibliográfiai nyelvet különböztet meg attól függően, hogy mi képezi a leírás/megnevezés tárgyát: a szerzőket leíró eszközzrendszer pl. eszerint a szerzői bibliográfiai nyelv. Vö. SVENONIUS, 53-66. old.
18. Vö. KSZ/5, Földrajzi nevek, mint adatbázisrekordok tárgyi hozzáférési pontjai, 2005. Fogalom meghatározások, 1.4 és 1.5. pontok
19. E megállapításoknál figyelembe vettem Stefano TARTAGLIA álláspontját, miszerint egy entitást megnevező terminusnak sem formája sem jelentése nem határozhatja meg előre, milyen funkciója lesz a kifejezésnek a katalógus rekordjában – és tegyük hozzá: általánosabb vonatkozásban bármely információs rendszerben – következésképp pedig az egyes indexekben.
20. Lásd az Authority control in organizing and accessing information: definition and international experience c. konferencia anyagát.
21. A VIAF adategyesítési eljárásának leírása és 2006-os helyzetbeszámolója olvasható BENNETT [et al.] tanulmányában.
22. Vö. TILLET (2004) és BENNETT [et al.]
23. Kégli Ferenc szíves közlése alapján.
24. Forrás: SZTEEK adatbázis portál >> Retrospektív bibliográfia (<http://bodza.bibl.u-szeged.hu:9802/retrobi>) >> RETROBI egységesített nevek
25. A készülő kiadványról adott tájékoztatást és a rendelkezésemre bocsátott szócikkeket ezúttal is köszönöm P. Vásárhelyi Juditnak.
26. NDA 2004 6. old.
27. NDA 2006 4. old., kiemelés tőlem.
28. Lásd NDA 2006, különösen 19-20 old.
29. DIPPOLD 523. old.
30. VÁMOSI
31. TENNANT
32. Lásd pl. a CALHOUN-jelentést és DIPPOLD cikkéből a vonatkozó kitételeket és hivatkozásokat.
33. ROPOLYI 11. és 14. old.
34. A CALHOUN-jelentés nyomán íródott Thomas MANN lendületes ellenérveket felsorakoztató tanulmánya. Mann az „egész”-re való rálátás jelentőségét hangsúlyozza a hagyományos könyvtári rendszerezési technikákkal kapcsolatban. Allegorikus anekdotájában (6. old.) hat indiai vak ember az elefántot tapogatva más-más megállapításra jut arról, hogy mi az elefánt. Aki az elefánt lábát tapogatja végig, azt gondolja: az elefánt egy fatörzs. Az oldalát tapogató vak ember azt mondja: az elefánt egy fal, a farkát tapintó ember számára az elefánt kötél, az agyara alapján így lesz az elefántból lándzsa, tömlő az ormánya alapján vagy legyező a füle alapján.
35. A gombamódra szaporodó új lehetőségek közül e helyütt csak egyet említek meg: a professzionális könyvtári katalógusokból átvett bibliográfiai rekordokat felhasználva a közösségi online katalógizálás lehetőségét, saját bibliográfia vagy saját könyvtár katalógizálására, olvasmány-jegyzetelési és címkézési funkciókkal párosítva. Ilyen szolgáltatást kínál pl. a Library Thing (<http://www.librarything.com/>), nagyobb rekordmennyiségnél már térítéses szolgáltatási rendszerben.

Irodalom

1. ACOLIT : autori cattolici e opere liturgiche : una lista di autorità. 1–3. vol. Diretto da Mauro GUERRINI. Milano, ABEI, 1999–2004
2. Authority control in organizing and accessing information: definition and international experience, Florence, Italy, Feb. 10–12, 2003, Part 1, 2 = Cataloging & Classification Quarterly, vol. 38 no. 3/4 2004 (Part 1); vol. 39 no. 1/2 2004 (Part 2)
3. BANGÓ Jenő: A tér szociális konstrukciója = Társadalomkutatás, 24. évf. 2006. 3. sz. 379–401.
4. BARABÁSI Albert László: Behálózva : a hálózatok új tudománya : hogyan kapcsolódik minden egymáshoz, és mit jelent ez a tudományban, az üzleti és a mindennapi életben. Budapest, Magyar Könyvklub, 2003.
5. BENNETT, Rick–HENDEL–DITTRICH, Christina–O’NEILL, Edward T.–TILLET, Barbara B.: VIAF (Virtual International Authority File) [hálózati dokumentum] : Linking Die Deutsche Bibliothek and Library of Congress Name Authority Files in: World Library and Information Congress : 72nd IFLA general conference and council 20–24 August 2006, Seoul, Korea. IFLA [honlap], date:31/08/2006
www.ifla.org/IV/ifla72/papers/123-Bennett-en.pdf
6. BORBINHA, José: Authority control in the world of metadata = Cataloging & Classification Quarterly, vol. 38 no. 3/4 2004, Authority control in organizing and accessing information: definition and international experience, Florence, Italy, Feb. 10–12, 2003, Part 1, 105–116
7. BOURDON, Françoise: International cooperation in the field of authority data : an analytical study with recommendations. München [et al.], Saur, 1993.
8. CALHOUN, Karen: The changing nature of the catalog and its integration with the discovery tools [hálózati dokumentum]. Final report, March 17 2006. Letölthető a Library of Congress weboldaláról <http://www.loc.gov/catdir/calhoun-report-final.pdf>
9. DIPPOLD Péter: Merre tovább, katalógus? = Könyvtári Figyelő, úf. 16 (52) évf. 2006. 4. sz. 521–527
10. DUDÁS Anikó: A sorolási adatoktól a névtérig : a besorolási adatok kontrolljának kutatástörténete = Könyvtári Figyelő, úf. 15 (51) évf. 2005. 2. sz. 223–255.
11. [FRAD] Functional Requirements for Authority Data [hálózati dokumentum] : a conceptual model, Draf, IFLA UBCIM Working Group on Functional Requirements and Numbering of Authority Records (r). Legfrissebb elektronikus munkapéldánya: 2007.04.01. <http://www.ifla.org/VII/d4/FANAR-ConceptualModel-2ndReview.pdf>
(Korábban: FRAR - Functional Requirements for Authority Records)
12. GOTTDANK Tibor: Szemantikus web : bevezetés a tudásalapú internet világába. Budapest, ComputerBooks, 2005.
13. GUERRINI, Mauro: Introduction to the conference = Cataloging & Classification Quarterly, vol. 38 no 3/4 2004, Authority control in organizing and accessing information: definition and international experience, Florence, Italy, Feb. 10–12, 2003, Part 1, 5–9.
14. KRIPKE, Saul A.: Azonosság és szükségszerűség [Identity and necessity]. Ford. Csaba Ferenc. In: Farkas Katalin – Huoranszki Ferenc (szerk.): Modern metafizikai tanulmányok. Budapest, Eötvös, 2004, 39–68.; Megnevezés és szükségszerűség [Naming and necessity]. Ford. Bárány Tibor, szerk. Zvolenszky Zsófia. Budapest, Akad. K., 2007. (Filozófiai Írók Tára. Harmadik folyam)
15. MANN, Thomas: Peloponnesian War and the future of reference, cataloging, and scholarship in research libraries [hálózati dokumentum], LC Professional Guild, AFSCME Local 2910, June 13 2007
<http://guild2910.org/Peloponnesian%20War%20June%2013%202007.pdf>
16. [NDA 2004] NDA Névtér [hálózati dokumentum]: javaslat az NDA Névtér működtetéséhez : összefoglaló tanulmány, összeállították az NDA Névtér Munkacsoport tagjai Berke Barnabásné [et al.], 2004. március, 45 old.
<http://www.nda.hu/Resource.aspx?ResourceID=docstorefile&f=74&t=stored>
17. [NDA 2006] HALÁCSY Péter [et al.], Stratégiai és projektterv [hálózati dokumentum], Budapest, BME Média Oktató és Kutató Központ, 2006. július 10., 50 oldal
www.nda.hu/resource.aspx?ResourceID=nda_strat_2_0_V1
18. Az OWL Web Ontológia Nyelv [hálózati dokumentum] : áttekintés : W3C ajánlás, 2004. február 10. Ford. Pataki Ernő. Letölthető a W3C Magyar Iroda honlapjáról. <http://www.w3c.hu/forditasok/OWL/REC-owl-features-20040210.html>
19. Régi Magyarországi Szerzők (RMSz) I. A kezdetektől 1700-ig.

Készült az Országos Széchényi Könyvtár Régi Magyarországi Nyomatványok Bibliográfiai Szerkesztőségében (megjelenés alatt)

20. Retrospektív bibliográfia. Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár. Hozzáférés: SZTEEK adatbázis portál >> Retrospektív bibliográfia

<http://bodza.bibl.u-szeged.hu:9802/retrobi>

21. ROPOLYI László: Az internet természete : internetfilozófiai értekezés. Budapest, Typotex, 2006.

22. SOWA, John F.: Knowledge representation : logical, philosophical, and computational foundations. Pacific Grove, Books/Cole, 2000.

23. SVENONIUS, Elaine: The intellectual foundation of information organization. Cambridge, London, MIT Press, 2000. (Digital libraries and electronic publishing)

24. SZAKADÁT István: Egyben az egész : egytől egyig / syi. Budapest, Typotex, 2007.

25. TARTAGLIA, Stefano: Authority control and subject indexing languages = Cataloging & Classification Quarterly, vol. 39 no. 1/2 2004, Authority control in organizing and accessing information:

definition and international experience, Florence, Italy, Feb. 10–12, 2003, Part 2, 365–377

26. TENNANT, Roy: MARC must die [hálózati dokumentum] = Library Journal, 10/15 2002

<http://www.libraryjournal.com/article/CA250046.html>

27. TILLET, Barbara B. (2004): Authority control: state of the art and new perspectives = Cataloging & Classification Quarterly, vol. 38 no. 3/4 2004, Authority control in organizing and accessing information: definition and international experience, Florence, Italy, Feb. 10–12, 2003, Part 1, 23–41.

28. TILLET, Barbara B. (2007): Numbers to identify entities (ISADNs - International Standard Authority Data Numbers) = Cataloging & Classification Quarterly, vol. 44 no. 3/4 2007, 343–361.

29. VAJDA Erik: A besorolási adatok egységesítése : fogalmak tisztázása és terminológiai javaslat = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 37. évf. 1990. 5. sz. 186–190.

30. VÁMOSI Gergő: A web 3.0 és a könyvtárak végzete [hálózati dokumentum] = Origo>>techbázis>>internet

2007. 04. 28., 18:44 Utolsó módosítás: 2007. 04. 28., 19:24

<http://www.origo.hu/techbázis/internet/20070428in4konf.html>

Interaktív könyvtári portál könyvtárak és olvasók számára A könyvtárügy 2008–2013 közötti időszakra tervezett stratégiájának második célkitűzése: 'épülettől és a nyitvatartási időtől függetlenül hozzáférést biztosítson ezen (nemzeti kultúra dokumentumaihoz) információkhoz és adatokhoz, és a könyvtári szolgáltatások jelentős részéhez'. Ellátásához a beavatkozásoknál szerepel a következő feladat: 'Szabványos felépítésű könyvtári portál (könyvtári ügyfélkapu) kialakítása a használók bevonásával; nem könyvtári és nem hagyományos információk és tudások (iwiw, wikik, könyvesboltok, antikváriumok, más archívumok, elektronikus szolgáltatások) becsatornázása'. F: Könyvtári Portál, dec. 19.,

http://konyvtar.info/terv/?page_id=2

(Forrás: Kit hírlevél, Katalist, 2008. jan. 3.)